

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U BANOVIĆIMA
Broj: 127 0 P 077841 23 P 2
Banovići, 29.02.2024. godine

Općinski sud u Banovićima, sudija Damir Dautović, u pravnoj stvari tužiteljice B. Dž., iz B., T. b.b., koju zastupa punomoćnik Gutić Azra, advokat iz Banovića, ulica Alije Izetbegovića b.b. lamela B, protiv tuženih D.Đ., iz B., T. b.b., D.I., iz B., P. – S., M.E., iz B., ..., M.I., iz B., ..., koje zastupa punomoćnik Salkanović Zurijeta, advokat iz Živinica, ulica Maršala Tita broj 3, D.Z. iz B., ..., koju zastupa staratelj u posebnom slučaju M.M., iz B., ... i M.H., iz L., ... , radi utvrđivanja nedostojnosti za nasljeđivanje, vrijednost spora 8.051,40 KM, dana 14.02.2024. godine, u prisustvu tužiteljice, punomoćnika stranaka, tuženih D.Đ., M.H. i staratelja u posebnom slučaju M.M., zaključio je glavnu raspravu, a dana 29.02.2024. godine, donio je

PRESUDU

Odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da sud utvrdi da su tuženi nedostojni za nasljeđivanje, na osnovu zakona, imovine iza umrle D.N., te da novčana sredstva koja se vode na ime ostaviteljice kod NLB banka d.d. Sarajevo, na partiji tekućeg računa ..., po osnovu lične invalidnine i dodataka za njegu i pomoć od strane drugog lica, ne ulaze u ostavinsku masu i ne mogu biti predmet ostavinskog postupka, a što su tuženi dužni priznati i trpjeti.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 1.710,00 KM.

Obavezuje se tužiteljica da tuženim D.Đ., D.I., M.E. i M.I. naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.130,50 KM, u roku od 30 dana, računajući od prvog narednog dana od dana dostavljanja presude.

Obrazloženje

Tužiteljica je 22.11.2021. godine, podnijela tužbu protiv tuženih, koju je, podneskom od 22.03.2023. godine, uredila u pogledu tužbenog zahtjeva. U tužbi navodi da je pred Općinskim sudom u Banovićima vođen ostavinski postupak iza umrle D.N. (u nastavku: ostaviteljica), kći H., iz B., ..., rođena ... godine, a umrla ... godine. Rješenjem „(...)“, a koje je potvrđeno rješenjem „(...)“, odlučeno je da se prekida ostavinski postupak iza umrle D.N., a tužiteljica, kao zakonska nasljednica je upućena na parnicu, radi dokazivanja nedostojnosti zakonskih nasljednika, odnosno tuženih, za nasljeđivanje imovine iza umrle D.N.. Predmet ostavinskog postupka bila su novčana sredstva kod NLB banke, na ime D.N., po osnovu lične invalidnine i naknade za pomoć i njegu od strane drugog lica i ortopedskog dodatka u mjesečnom iznosu od

„(...)“, kada je rješenjem Centra za socijalni rad Banovići utvrđeno da ostaviteljici prestaje pravo zbog smrti. Navedena novčana sredstva su priznata ostaviteljici, ali joj nisu isplaćena zbog nedostatka sredstva u budžetu F BiH, nego su na račun uplaćena poslije smrti ostaviteljice. Rješenjem JU Centra za socijalni rad Banovići broj: ... od 11.06.2008. godine, tužiteljica je postavljena ostaviteljici za staratelja u posebnom slučaju, iz razloga što je „(...)“. Ostaviteljica je „(...)“. Predlaže sudu da donese presudu kojom se utvrđuje da su tuženi nedostojni za nasljeđivanje na osnovu zakona, iza ostaviteljice D.N., te da novčana sredstva koja se vode na ime ostaviteljice kod NLB banka d.d. Sarajevo, na partiji tekućeg računa ..., po osnovu lične invalidnine i dodataka na njegu i pomoć od strane drugog lica, ne ulaze u ostavinsku masu i ne mogu biti predmet ostavinskog postupka, a što su tuženi dužni priznati i trpjeti.

U odgovoru na tužbu tuženi D.Đ., D.I., M.E. i M.I., u cijelosti osporavaju tužbeni zahtjev. Ne spore da je pred Općinskim sudom u Banovićima vođen ostavinski postupak iza D.N.. Za zakonske nasljednike u ostavinskom postupku proglašeni su B.Dž., D.Đ., D.I., M.E., M.I., D.Z. i M.H.. U rješenju Kantonalnog suda u Tuzli, navodi se da su se svi zakonski nasljednici izjasnili da se prihvataju zakonskih nasljednih dijelova, te su na taj način osporili tvrdnje tužiteljice da isključivo njoj pripada pravo da u cijelosti naslijedi zaostavštinu, tj. novčani iznos na ime tuđe njege i pomoći. Niko od zakonskih nasljednika, pa ni M.H., nije se odrekao zakonskog nasljednog dijela, a tuženi D.Đ., D.I., M.E. i M.I., su se izjasnili da svoj nasljedni dio u ovoj imovini ustupaju zakonskoj nasljednici D.Z.. Tužiteljica se poziva na nedostojnost zakonskih nasljednika za nasljeđivanje, a u tužbi se ne poziva niti na jedan stav iz člana 158. Zakona o nasljeđivanju. Tuženi se nisu ogrješili o obavezi održavanja prema ostaviteljici, niti su joj uskratili nužnu pomoć kada je bila u potrebi. Netačni su navodi iz tužbe da se tužiteljica „[...]“. Smatraju da tužiteljica želi prisvojiti nešto što joj ne pripada, a bez argumentacije ili činjenica. Imajući u vidu navedeno, predlažu sudu da odbije tužbeni zahtjev.

Tužena M.H., u odgovoru na tužbu, navodi da priznaje tužbu i tužbeni zahtjev. Ostaviteljica je „[...]“.

Rješenjem Općinskog suda u Banovićima broj: 127 0 P 077841 21 P od 07.03.2023. godine, utvrđen je prekid postupka zbog smrti D.Ć., zakonske zastupnice -staraoca tužene D.Z..

Postupajući po obavijesti ovog suda od 07.03.2023. godine, JU Centar za socijalni rad Banovići, je rješenjem broj: . od 06.04.2023. godine, pravosnažno 11.04.2023. godine, D.Z. imenovao staratelja u posebnom slučaju, M.M, čija dužnost je da štiti prava i interese štićenika u ovoj pravnoj stvari.

Rješenjem Općinskog suda u Banovićima broj: 127 0 P 077841 21 P od 08.05.2023. godine, nastavljen je prekinuti postupak.

Na pripremnom ročištu održanom 07.06.2023. godine, staratelj u posebnom slučaju D.Z., je prihvatio navode odgovora na tužbu, koji je sastavio advokat Salkanović Zurijeta, koji mu je uredno dostavljen.

Tokom postupka tužiteljica je istakla da su se tuženi ogrješili o obavezu izdržavanja ostaviteljice, te joj nisu pružili nužnu pomoć u situaciji kada joj je ista bila prijeko potrebna. Zbog ponašanja tuženih, tužiteljica je „[...]“.

Tuženi, koje zastupa punomoćnik Salkanović Zurijeta, advokat, tokom postupka su istakli da je postupak bespredmetan, jer se kao tuženi pojavljuju potomci nasljednika, a imajući u vidu odredbu člana 159. Zakona o nasljeđivanju, kojom je propisano da nedostojnost ne smeta potomcima nedostojnog i oni nasljeđuju kao da je on umro prije ostavitelja. Oспорava navode tužiteljice iznesene tokom postupka iz razloga što je tužiteljica našla način da svu imovinu ostaviteljice prenese na svoje ime, a to je bio razlog zbog kojeg je živjela sa ostaviteljicom, a tuženi su, od strane tužiteljice, onemogućeni da kontaktiraju sa ostaviteljicom. Ostaviteljica je imala penziona primanja i nije joj bila potrebna nužna pomoć, niti je presudom utvrđena obaveza da zakonski nasljednici izdržavaju ostaviteljicu.

Na ročištu za glavnu raspravu izvedeni su dokazi uvidom i čitanjem u: „[...]“ .

U skladu sa odredbama člana 81. stav 2. Zakona o parničnom postupku F BiH, sud je odbio prijedlog tuženih koje zastupa punomoćnik Salkanović Zurijeta, advokat, za izvođenje dokaza uvidom i čitanjem „[...]“, iz razloga što su, po zaključku suda, a imajući u vidu predmet spora i relevantne odredbe materijalnog prava, te okolnosti na koje su predloženi, irelevantni za odlučivanje.

Ocjene izvedenih dokaza, cijeneći ih u smislu člana 8. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH („Službene novine“, broj 53/03, 73/05 19/06 i 98/15, u daljem testu ZPP), sud je odlučio kao u izreci presude.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da su tuženi nedostojni za nasljeđivanje imovine ostaviteljice.

Među strankama nije sporno da je tužiteljica kćerka ostaviteljice, da su tuženi: D.Đ. i M.H., djeca ostaviteljice, D.I., M.E. i M.I., unuci ostaviteljice iza umrlog sina Š. (umro prije ostaviteljice) i D.Z., unuka ostaviteljice, iza umrlog sina I. (umro ... godine).

Rješenjem Općinskog suda u Banovićima broj: 127 0 O 050704 20 O 3 od 02.07.2021. godine, ostavinski postupak iza D.N., je prekinut, a zakonska nasljednica B.Dž. upućena je na parnicu, radi dokazivanja nedostojnosti zakonskih nasljednika za nasljeđivanje imovine D.N.. Ovo rješenje potvrđeno je rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj: 127 0 O 050704 21 Gž 2 od 12.10.2021. godine.

Rješenjem JU Centar za socijalni rad Banovići od 11.06.2008. godine, pravosnažno istog dana, D.N. je, zbog bolesti i starosti, za staraoca u posebnom slučaju postavljena B.Dž..

Rješenjem JU Centra za socijalni rad Banovići, od 09.06.2008. godine, D.N., kao licu sa invaliditetom „(...)“, pa dok postoje zakonski uslovi za korištenje prava.

Rješenjem JU Centra za socijalni rad Banovići, od 19.05.2009. godine, odlučeno je da D.N. prestaje pravo utvrđeno rješenjem od 09.06.2008. godine, sa danom 31.05.2009. godine, jer je korisnik umro ... godine.

Ostaviteljica je imala otvoren račun u NLB Tuzlanska banka, Filijala Banovići, što je utvrđeno uvidom u karticu banke, koja glasi na ime ostaviteljice.

Iz iskaza tužiteljice proizlazi da se „[...]“ .

Tuženi D.Đ., u iskazu navodi da je „[...]“.

Iz iskaza M.I., saslušane u svojstvu parnične stranke, proizlazi da je „[...]“.

Tužena, M.H., u iskazu ističe da je ostaviteljica, „[...]“.

Iz iskaza tužene D.Z. proizlazi da joj je ostaviteljica „[...]“.

Iz iskaza svjedoka B.J. proizlazi da mu je ostaviteljica „[...]“.

Svjedok S.H. u iskazu ističe da mu je ostaviteljica „[...]“ .

Iz iskaza svjedoka S.Z. , koja je u srodstvu sa strankama, ostaviteljica joj je „[...]“.

Iz iskaza svjedoka D.M. proizlazi da D.N. poznaje jer su „[...]“.

Iz iskaza svjedoka I.A. proizlazi da sa tužiteljicom „[...]“.

Odredbama člana 158. tačka 4) Zakona o nasljeđivanju („Službene novine F BiH“, broj: 80/14, u nastavku teksta ZN), propisano je da je nedostojan naslijediti, kako na osnovu zakona, tako i na osnovu testamenta i ugovora o nasljeđivanju, kao i dobiti bilo šta na osnovu testamenta ili ugovora o nasljeđivanju, ko se teže ogriješio o obavezu izdržavanja prema ostavitelju, prema kojem je imao zakonsku obavezu izdržavanja, kao i onaj ko nije htio pružiti ostavitelju nužnu pomoć koju mu je mogao pružiti bez opasnosti po vlastiti život, ili ga je ostavio bez pomoći u prilikama koje su opasne po život ili zdravlje.

Odredbama člana 219. stav 1. Porodičnog zakona (Službene novine F BiH“ broj: 35/05 i 31/14, u nastavku teksta: PZ), propisano je da je punoljetno dijete dužno

izdržavati svog roditelja koji je nesposoban za rad i ne može se zaposliti, a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine.

Dužnost unuka da izdržava nenu, propisana je članom 222. stav 2. PZ i to pod uslovima iz člana 217. i 219. istog zakona, odnosno da ostvaruje prihode radom ili od svoje imovine, te da je nena nesposobna za rad i ne može se zaposliti, a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine.

Za uspjeh u parnici radi utvrđenja nedostojnosti za nasljeđivanje neophodno je dokazati da se radi o tako gruboj nepažnji i ponašanju nasljednika prema ostavitelju, kojom nepažnjom i ponašanjem se dovodi u pitanje dostojanstven život ostavitelja ili život uopšte.

U skladu sa odredbom člana 158. tačka 4) ZN, da bi se nasljednik teže ogriješio obavezu izdržavanja prema ostavitelju, nužno je dokazati ne samo da je egzistencija ostavitelja ozbiljno ugrožena, nego i da je nasljednik znao za takvo stanje i da je prema svojim mogućnostima bio u stanju ispuniti tu obavezu, ali je svjesno nije htio ispuniti.

Ocjenom izvedenih dokaza sud je utvrdio da tuženi nisu imali zakonsku obavezu izdržavanja ostaviteljice. Naime, kod ostaviteljice je utvrđen „[...]“. Dakle, po zaključku suda, ostaviteljica je imala dovoljno sredstava za život, odnosno tužiteljica nije dokazala da je egzistencija ostaviteljice bila ozbiljno ugrožena.

Pored toga, kada bi se i prihvatilo da je egzistencija ostaviteljice bila ozbiljno ugrožena, tužiteljica nije dokazala da su tuženi znali za takvo stanje i da su prema svojim mogućnostima bili u stanju ispuniti obavezu izdržavanja, ali je svjesno nisu htjeli ispuniti. Naime, tuženi nisu mogli znati da li je egzistencija ostaviteljice, eventualno, bila ozbiljno ugrožena, iz razloga što, zbog međusobnih odnosa sa tužiteljicom, a kako to proizlazi iz iskaza D.Đ. i D.Z., čijem iskazu je sud u cijelosti poklonio vjeru, jer je detaljno i uvjerljivo iznijela činjenice o odnosu prema ostaviteljici i o odnosu sa tužiteljicom, ostaviteljicu nisu mogli posjećivati. Također, tužiteljica nije dokazala da li su tuženi prema svojim mogućnostima bili u stanju ispuniti, eventualnu, obavezu izdržavanja, ali da je svjesno nisu htjeli ispuniti, odnosno da li su ostvarivali prihode radom ili od svoje imovine i u kojem iznosu.

Pojam nužna pomoć, koji se navodi u odredbi člana 158. tačka 4) ZN, nije definisan navedenim zakonom. Sadržaj ovog pojma proizlazi iz odredbe člana 175. stav 1. Krivičnog zakona F BiH, a odnosi se na obavezu svake osobe da pruži pomoć drugome koji se nalazi u direktnoj životnoj opasnosti, pod uslovom da je tu pomoć mogao pružiti bez opasnosti po vlastiti život.

Sud je zaključio, na osnovu izvedenih dokaza, da se ostaviteljica, iako je bila stara, bolesna i određeno vrijeme nepokretna, nije nalazila u stanju nužne pomoći, odnosno da se nije nalazila u direktnoj životnoj opasnosti, jer su se o njoj brinuli tužiteljica i njen muž J., što među strankama nije sporno, a tužene je tužiteljice spriječila da posjećuju i da se staraju o ostaviteljici, što je utvrđeno iz iskaza D.Đ. i D.Z..

Iz navedenih razloga, sud je utvrdio i da tuženi nisu ostavili ostaviteljicu bez pomoći u prilikama koje su opasne po život ili zdravlje.

Sud je cijenio i iskaze ostalih svjedoka, ali ih nije posebno obrazlagao, iz razloga što nisu od uticaja na drugačiju odluku. Osim toga, svi svjedoci, osim D.M., koji nema saznanja o pravno relevantnim činjenicama, su u srodstvu sa strankama, pa su njihov iskazi, po ocjeni suda, upitne dokazne vrijednosti.

S obzirom da su tuženi materijalni suparničari, u skladu sa članom 362. stav 1. ZPP, sud nije donio presudu na osnovu priznanja u odnosu na tuženu M.H..

Odluku o troškovima parničnog postupka sud je donio na osnovu odredbe člana 383., 386. stav 1., 387. i 396. ZPP, te člana 12. i 13. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službene novine F BiH“, broj 22/04 i 24/04, u nastavku: Tarifa).

S obzirom da je izgubila parnici, obavezana je tužiteljica, da tuženim D.Đ., D.I., M.E. i M.I. naknadi troškove postupka, koji se sastoje od nagrade advokatu za sastav odgovora na tužbu u iznosu od 360,00 KM, zastupanje na pripremnom ročište od 07.06.2023. godine, u iznosu od 360,00 KM, zastupanje na nastavku pripremnog ročišta od 15.09.2023. godine u iznosu od 180,00 KM (tuženi potraživali iznos od 360,00 KM za zastupanje na ročištu za glavnu raspravu), zastupanje na ročištu za glavnu raspravu od 31.10.2023. godine iznos od 180,00 KM (tuženi potraživali navedeni iznos kao za nastavak ročišta za glavnu raspravu), zastupanje na nastavcima ročišta za glavnu raspravu od 01.12.2023. godine, 29.12.2023. godine i 14.02.2023. godine u iznosima od po 180,00 KM, sve uvećano za 60% za zastupanje više osoba, na osnovu člana 27. Tarife, što ukupno za zastupanje iznosi 2.592,00 KM (1620,00 KM + 972,00 KM). Tuženim pripadaju i troškovi upotrebe vlastitog automobila punomoćnika na relaciji ..., ukupno 34 km po jednom odlasku i dolasku x 2,50 KM/l, cijena benzina x 35%, što iznosi 29,75 KM po jednom dolasku i odlasku, odnosno za šest odlazaka i dolazaka ukupno 178,50 KM, na osnovu člana 31. Tarife, te nagrada po utrošenom vremenu za odsustvo iz kancelarije za vrijeme putovanja po 1 sat, što za šest dolazaka iznosi 360,00 KM, na osnovu člana 26. Tarife. Troškove upotrebe vlastitog vozila i nagrade po utrošenom satu sud je dosudio iz razloga što na području sjedišta suda rade samo dva advokata, a jedan od njih je punomoćnik tužiteljice, zbog čega sud smatra da su postojale objektivne okolnosti za angažovanje punomoćnika van sjedišta suda. Sud je cijenio i da je sjedište kancelarije punomoćnika tuženih u najbližem grad u odnos na sjedište suda, što je u skladu sa načelom ekonomičnosti postupka.

Odbijen je zahtjev tuženih za naknadu troškova zastupanja na nastavku pripremnog ročišta od 07.07.2023. godine, jer nije održano, kao i zahtjev za naknadu troškova upotrebe vlastitog vozila i nagrade po utrošenom satu, preko dosuđen, kao previsoko postavljen (6 dolazaka na ročišta, a ne 7).

Budući da je izgubila parnicu, odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka, koji su određeno navedeni na zapisniku o nastavku ročišta za glavnu raspravu u ukupnom iznosu od 1.710,00 KM.

Sudija
Damir Dautović

Pouka o pravnom lijeku: Protiv presude dozvoljena je žalba Kantonalnom sudu u Tuzli, putem ovog suda, u roku od 30 dana koji počinje teći prvog narednog dana nakon dostave presude.